

Deze flyer gaat in op het handvast draaien van afdichtingen. In de praktijk komt het voor dat dit te strak gebeurt, waardoor pakkingen scheuren en gaslekkages ontstaan. De omgekeerde situatie geldt voor opzetstukken. Deze zijn soms juist te los zijn aangedraaid en gaan hierdoor lekken.

Wat is er gebeurd?

Er zijn afgelopen jaar meerdere incidenten opgetreden die te maken hebben met het aandraaien van afdichtingen. Deze incidenten vonden vooral plaats tijdens het plaatsen of verwisselen van gasmeters. Door het te vast aandraaien van koppelingen zijn pakkingen gescheurd. Hierdoor ontstonden er gevaarlijke gaslekkages.

De praktijk leert dat de omgekeerde situatie ook voorkomt. Tijdens het lekzoeken worden soms lekken ontdekt. Deze zijn optreden omdat opzetstukken in het verleden te los zijn aangedraaid.

Hoe kon dit gebeuren?

Tijdens een bespreking van de lekkages met monteurs bleek dat niet iedereen wist hoe vast een meterkoppeling of opzetstuk moet worden aangedraaid. Er kwam duidelijk naar voren dat het handvast draaien verschillend plaatsvindt. Er zijn monteurs bij die erg sterk in hun handen zijn en een afdichtingen hierdoor zo strak vast draaien dat een collega een tang nodig heeft om deze weer los te draaien. Dit wordt niet bedoeld met handvast!

Specifiek voor de meterkoppeling vertelden de monteurs dat ze deze eerst met de hand erop draaiden en daarna met een sleutel goed strak natrokken. Dit 'goed strak' blijkt achteraf te strak te zijn.

Voor de opzetstukken is achteraf niet eenduidig te achterhalen waarom deze niet voldoende zijn aangedraaid. Vermoedelijk zijn ze niet op de juiste wijze en niet volgens bijbehorende instructies gemonteerd.

Foto's 1 en 2: meterkoppeling en PVC zadel met opzetstuk

Foto 3: gescheurde rubberring

Aandachtspunten en maatregelen

Het advies is tijdens de opleiding en praktijkbegeleiding van monteurs nadrukkelijk aandacht aan handvast draaien te besteden. Natuurlijk geldt altijd dat de instructie van de leverancier moet worden nagelezen en opgevolgd. Deze is helaas niet in alle situaties bekend of aanwezig. Voor het vastdraaien van afdichtingen gelden dan de volgende basisregels:

- Bij rubber afdichtingen met een dikte van ongeveer 2 mm draai je de wartelmoer met de hand vast tot je weerstand voelt. Daarna draai je de wartelmoer een kwartslag (90 graden) na.
- Bij een dop van een opzetstuk/aansluitstuk geldt dezelfde basisregel: met de hand draaien tot je merkt dat de dop weerstand krijgt. Daarna draai je een kwartslag na.
- Bij het opzetstuk zelf, wat je in het zadel draait, is een andere basisregel van toepassing. Je moet deze helemaal vastdraaien. Als hij niet verder kan, draai je hem een kwartslag terug.

Reflectie- en discussievragen

- Ben jij bekend met lekkages die zijn ontstaan door te strak of te los aandraaien?
- Hoeveel kracht mag/moet je zetten bij het vastdraaien van afdichtingen?
- Wat vind jij de belangrijkste leerpunten van deze toolboxflyer?

VWI's die o.a. van toepassing zijn:

G-06 Gasmeters ≤ G25 veilig plaatsen, verwisselen of verwijderen

G-16/17 Veilig werken aan bestaande gaszadels en aftakpunten onder druk in LD-netten

Vragen over deze flyer of gasincidenten? Mail naar werkgroep@gasincidenten.nl